

Redovisning av energi- och klimatrådgivningen i Österåkers kommun 2018

Ring rådgivarna 08 - 29 11 29
www.energiradgivningen.se

Projektledare	Eva Jernnäs
Datum	2019-02-20
Ärendenr	KS 2017/0359

Innehållsförteckning

Bakgrund.....	2
Lokala mål och resultat 2018.....	3
Känd och erkänd	3
Spridning och kommunikation	4
Kompetensutveckling	4
Budget och ekonomiskt utfall.....	4
Avvikelser lokalt i måluppfyllelse och/eller genomförande	5
Aktiviteter och utfall inom EKR-samarbetet i Stockholmsregionen.....	5
Informationskvällar om solel och fixa laddplats	5
Gemensam telefonrådgivning och webbplats	5
Energikontoret Storsthlm.....	5
Slutsatser.....	6

Bakgrund

Den kommunala energi- och klimatrådgivningen (EKR) erbjuder kostnadsfria, opartiska råd om energianvändning och klimatpåverkan riktat till allmänheten. Prioriterade målgrupper enligt föreskrifter och utlysning är hushåll som äger sin bostad samt små och medelstora företag. Även rådgivning inom transporter ingår. EKR:s övergripande syfte är att bidra till att uppfylla de mål för energieffektivisering och minskad klimatpåverkan som har beslutats nationellt, regionalt och lokalt.

EKR-verksamheten har bedrivits i Österåkers kommun i många år med stöd från Energimyndigheten. Från och med 2017 sker det i linje med Energimyndighetens krav genom en halvtidstjänst, som Österåker och Vaxholm enligt samarbetsavtal delar, med organisatorisk placering i Österåker.

Lokala mål och resultat 2018

Inför planeringen av verksamheten 2018 var inte utformningen av Energimyndighetens insatsprojekt¹ klar, varför planerna blev något preliminära. Trots det bedöms måluppfyllelsen som god.

Målgrupp	Genomförande	Mål	Resultat
Småhusägare, bostadsrättsföreningar, företag	Delta i insatsprojekt Solel 2018-2019 enligt EMs projektplan (tillsammans med Vaxholm)	Uppfylla projektplanens aktivitets- och poängmål	En informationskväll om solel i respektive kommun, totalt ca 40 rådgivningssamtal om solel, tre artiklar om solel. Poängmålet uppnått redan vid årsskiftet.
Bostadsrätts- och Samfällighetsföreningar, inkl ev EPBD2-objekt ² . Fokus solenergi och laddstolpar	Erbjuda platsbesök med uppföljning i samband med årsmöten eller styrelsemöten	Besök hos fem föreningar	1 platsbesök BRF. Rådgivning solel till 4 BRFer + 1 samfällighet (+laddplats). Målet bedöms uppnått.
Små och medelstora företag, inkl EPBD2-objekt	Erbjuda besök och rådgivning med förslag på åtgärder samt uppföljning	Besök hos fem företag	Ingen sammankomst eller besök genomförda, prioriterades ned pga resursbrist. Målet ej uppfyllt..
Alla målgrupper för EKR	Informationsprojekt för att göra EKR känt och förändra beteende och livsstil	Delta vid minst två evenemang under året som Earth Hour, Trafikantveckan, Bo- eller Näringslivsmässa	Deltog i Trafikantveckan och Bomässan. Näringslivsmässan ställdes in. Målet uppnått.
Småhusägare som söker lagfart	Utskick från Byggfakta med information om EKR	Ca 500 utskick	Knappt 800 brevutskick. Målet överträffat.

Känd och erkänd

Ett viktigt kommunikationsmål som Energimyndigheten framhåller är att EKR ska vara ”känd och erkänd”. Eftersom det är svårt att mäta kvantitativa effekter av rådgivning och information är kännedom om EKR viktigt att kunna visa på. Energimyndigheten har bland annat formulerat poängmål i insatsprojekten där artiklar med omnämnande av EKR:s medverkan ger hög poäng.

I Stockholmsregionens EKR-samarbete mäts kännedomen om EKR via Varumärkesbarometern i Metro Stockholm. Den senaste mätningen genomfördes i dec. 2017 och visade att 15,8 % av de deltagande hade kännedom om Energi- och klimatrådgivningen medan 20 % kände igen logotypen. Det är en ökning sedan den tidigare mätningen som gjordes 2014 då kännedomen var 13,5 %.

Ökad synlighet lokalt genom Solel-projektet har bidragit till att EKR-tjänsten har tydliggjorts externt och blivit förankrad internt i förvaltningen. Antalet förfrågningar från allmänheten har ökat markant, främst om sol och främst via mail, men även frågor om uppvärmning/värmesystem, isolering, elbilar och laddplatser. Totalt har EKR Österåker-

¹ De två obligatoriska insatsprojekten 2018-2019 fokuserar på rådgivning om Solel och Hållbara Transporter

² EU-direktiv Energy Performance in Buildings Directive som Sverige förbundit sig att följa. Det berör innehavare av större värmesystem (nominell effekt >20 kW) och luftkonditioneringssystem (nominell effekt >12 kW). Sverige har valt rådgivning till dessa aktörer som verktyg och genomförandet åvilar Energi- & klimatrådgivningen som en obligatorisk uppgift

Vaxholm tagit emot ca 80 mail och samtal under 2018 varav ett 40-tal rört solenergi helt eller delvis.

Spridning och kommunikation

I och med insatsprojekt Solel har mycket kommunikation regionalt och lokalt skett, vilket bidragit till ökad kännedom om EKR i båda kommunerna. På den gemensamma EKR-webben och facebook annonseras både gemensamma och lokala event. Samarbetet med kommunens kommunikations-, väg- och trafik-, miljö- och hälsoskydds-, bygglovs- samt näringslivsenheter fungerar väl.

Artiklar i lokal media: Artikel om solenergi i ÅkersbergaKanalen³, artikel om solenergi mm i mässtidningen till Bomässan (inbladad i ÅkersbergaKanalen), artikel om EKR i kommunens tidning Magasin Österåker och en webbartikel om Solelportalen.

Lokala och regionala aktiviteter har annonserats på kommunens webb. Annonser (gemensam i regionen) i Mitt-i-tidningar om Laddseminarier (Fixa Laddplats) och lokalt om solseminarium för småhus och BRFer.

EKR medverkade som föreläsare vid informationskväll om solel med lokalt företag som arrangerar. EKR deltog på Bomässan och i Trafikantveckan/Bilfri dag tillsammans med Väg – och trafikenheten. En grundskoleklass har besökt Tekniska muséets utställning ”Spelet om energin”. Verksamhetsredogörelsen för 2018 redovisas till kommunstyrelsen.

Kompetensutveckling

Genom RUL⁴ erbjuds nätverksmöten och kompetensutveckling där EKR deltagit. Genomgått av Energimyndigheten finansierad två-dagars Värmepumpskurs.

Budget och ekonomiskt utfall

Cirka en tredjedel av totala stödet till båda kommunerna är upparbetat per 2018-12-31 vilket är ett bra utfall. Lokal budget på 406 000 kr för Österåker 2018, dvs stödet från Energimyndigheten, är upparbetat. Utlysningssperioden omfattar 2018-2020 och medel får därmed föras över årsskiftet inom perioden.

Samarbetet med Vaxholm och övriga kommuner i regionen är viktigt. EKR deltar aktivt i regionala projekt för att få ökad hävstång lokalt, vilket är värdefullt och nödvändigt.

Energimyndighetens krav från och med 2017 på en halvtidstjänst för EKR har uppfyllts i samarbete med Vaxholm, med fördelning 80/20 i tid baserat på respektive kommuns storlek på statsstödet. Det innebär i genomsnitt 2 arbetsdagar per vecka för Österåker.

I regeringens höstbudget 2018 togs de statliga stöden Klimatklivet och Ladda-hemma-stödet bort. Dessa har bidragit till intresset för att installera laddplatser. Investeringsstödet till solceller sänktes från 30% till 15%. Över tid förväntas det fasas ut helt, vilket också branschen anser är önskvärt. Solceller är lönsamma även utan investeringsstöd, med övriga intäktsposter som finns idag.

---

³ ÅkersbergaKanalen är en annonsfinansierad veckotidning som delas ut till 23 500 hushåll i Österåker och Vaxholm

⁴ RUL Regional UtvecklingsLedare En ny funktion, regional utvecklingsledare RUL, inrättades vid Storsthölm Energikontor 2017 enligt Energimyndighetens riktlinjer. RUL är ett strategiskt stöd till EKR med ansvar för bland annat utbildningsinsatser och kommunikation med Energimyndigheten.

Obligatoriska lägesrapporter avseende genomförda aktiviteter och ekonomisk redovisning 2018 har lämnats till Energimyndigheten 2019-01-25.

Avvikelser lokalt i måluppfyllelse och/eller genomförande

Med en 50%-tjänst har det varit en utmaning att samtidigt med insatsprojekt Solel aktivt hinna bearbeta även målgruppen företag och att arbeta med transportområdet. 2019 kommer ökat fokus läggas på dessa, då solenergifrågorna nu "löper mer av sig själva". Företag kräver generellt mer bearbetning för att vilja lägga tid på platsbesök eller möten.

Aktiviteter och utfall inom EKR-samarbetet i Stockholmsregionen

Österåker ingår i EKR-samarbetet i Stockholmsregionen med totalt 26 kommuner. EKR-samarbetet samordnas vid Energikontoret Storsthlm och omfattar gemensam telefonrådgivning med lokal förankring, webbplats och gemensamma projekt riktade till olika målgrupper. Projekten är bl a gemensamt informationsmaterial, färdiga koncept, mässor och ett interaktivt besökspaket för skolklasser på Tekniska muséet.

Informationskvällar om solel och fixa laddplats

2018 hölls sex seminarier om Fixa laddplats, sju om solenergi och EKR-samarbetet deltog med monter på Hem-Villa-Bo-mässan. Dessutom arrangerade EKR Österåker i egen regi ett sol-seminarium med ca 60 deltagande småhusägare och BRF-boende.

En enkät med en långsiktig uppföljning skickades ut av samarbetet till dem som anmält sig till något av seminarierna under 2017. 347 personer svarade på enkäten (av ca 1050 deltagare) och den visar att det efter seminarierna är 2400 laddplatser planerade eller redan installerade.

Stockholmsregionen har fått godkänt av Energimyndigheten att rapportera insatsprojektens resultat gemensamt för alla kommuner, vilket är bra för samarbetet.

Gemensam telefonrådgivning och webbplats

Antalet samtal/mail till den gemensamma telefonrådgivningen ligger kvar runt ca 1000, varav Österåker 21 st, ungefär samma andel som tidigare år. Sedan 2015 har andelen samtal som handlat om förnybar energi, transporter (inkl. laddinfrastruktur), bidrag och hemmets energibehov ökat medan samtal om uppvärmning, klimatskal, ventilation och belysning har minskat.

Antalet sidvisningar på den gemensamma EKR-webben www.energiradgivningen.se 2018 var ca 200 000, vilket är en fortsatt uppgång. EKR-samarbetet har även en facebook-sida.

Energikontoret Storsthlm

Samarbetet med Energikontoret (EK) inom Storsthlm fortsätter att stärkas. Dels genom RUL, men också då EK förstärkts personellt sedan drygt ett år. Bland annat har EK tagit initiativ till seminarium kring kommunal upphandling av solceller, driver med stöd av Energimyndigheten och EU-stöd energieffektiviseringsprojekt riktat till företag och BRFer och planerar nu ett nytt projekt om att fasa ut oljepannor i kommunerna. EKR får inte rikta sig till kommunal eller annan offentligt verksamhet, men EKs aktiviteter är ett värdefullt komplement till EKR i kommunerna.

Slutsatser

Solenergi har fungerat bra som intresseväckare och samtalsöppnare. Responsen är genomgående positiv på att kommunen engagerar sig i energirådgivning till hushåll, föreningar och företag och rådgivningen är uppskattad. Media har gärna tagit in artiklar om sol, ett ämne som är aktuellt.

Insatsprojekt med tydlig struktur och bra projektledare har fungerat bra. Temat är väl valt, solet ligger i tiden, höjningen av investeringsstödet 2018 och enklare bygglovregler underlättade. Lokala medier och tidningsannonser når fram i båda kommunerna. Intresset för laddplatser för elbilar ökar påtagligt.

Inrättande av en fast halvtidstjänst har ökat stabiliteten i lokal EKR. Gemensamma aktiviteter och resursutnyttjande både mellan Österåker-Vaxholm, nordostkommunerna och i Stockholmsregionen är mycket betydelsefullt.

2019-02-20

.....

Krister Sernbo

TF Strategisk planeringschef

.....

Eva Jernnäs

Projektledare energi- och
klimatrådgivningen